

Manassein M.: (Az írásról s a két agyfélteke viszonyáról az íráshoz.) Über die Schrift in Allgemeinen, die Spiegelschrift in Besonderen und die Bedeutung beider Halbkugeln des Grosshirn. St. Petersburg. 1883.

Manassein asszony a jobbkezűséget, ellentétben Broca-, Erlenmayer- s másokkal, kik azt szerzett tulajdonságnak vélik vadnépeken és állatokon tett összehasonlítások után, a jobboldali végtagok tökéletesebb használhatóságából magyarázza. E használhatóbság szerinte a megfelelő baloldali agyfélteke jobb táplálkozási viszonyaira vezethető vissza. A bal agyfélteke azért tápláltatik jobban vérrel, mivel a bal fejűtér közvetlenül a nagy szívűtér ivéből származik, míg a jobboldali a névtelen ütér közvetítésével ágazik ki a szívűtérből. Ezért a baloldali agyfélteke több tápláló vért kapván, munkára is inkább van képesítve, mint a jobb, s így nemcsak a fenálló idegkereszteződésnél fogva a jobb kéz tétetik gyakorlottabbá, hanem egyszersmind okoztatik, hogy a beszédközpont szintén a bal agyféltekén helyeződik el.

A gondolatok és érzelmek közlése ugy a vad népeknél, mint az állatoknál főleg taglejtések által eszközöltetik, melyek nagyobára a jobboldali végtagokkal vitetnek végbe. Valamint a szótagos beszéd az emotiv bőrreflexek kiképzéséből fejlődött, úgy véli szerzőnő az írásképességet is a taglejtések tökéletesüléséből származtathatni, szóval a taglejtések mozgásai kifejlődésük folyamában az írásjelek körvonalait ábrázoló mozgások keletkezéséhez vezettek. Miután a taglejtések jobb kézzel végeztenek, az írás gyakorlata is jobbkezűséget eredményezett. — A két agyfélteke azonban egymást működésében compensálván és izmaink beidegzése alkalmával mindegyik agyfél működésében rendszerint ugyanazon sorrendet tartván meg, mint a másik; a balkéz írása rendszeren a jobbnak tükörképét mutatja.

Wundt W.: Über die Methode der Minimaländerungen. Philosophische Studien. Bd. I. Hft. IV. p. 556. 1883.

A psychophysikai mérésmódok két főcsoportra oszthatók. Egyik a hibázás-, a másik a fokozás- módjainak csoportja. Eddigél főleg az első mód alkalmaztatott sikerrel a tudományban. Wundt a másodiktól bizonyos esetekben több eredményt vár. A fokozás methodusa ismét két alcsoportra oszlik, t. i. a közepes fokozatok- és a minimalis elváltozások keresésénck módjára. Szerző kizárólag a legutóbbiakkal foglalkozik. E mód abban áll, hogy az érzéki-szervek valamelyikére először egy rendes méretű ingert, azután összehasonlításul egy ennél jóval erősebb ingert engedünk behatni. A nagyobb inger ezután lassanként addig csökkentetik, míg a két iger közötti különbség még éppen észrevehetővé válik. E mérhető különbség adja meg a psycho-

physikai mérésekre szükséges mértéket. E methodus Wundt által újabban még nagyobb tökélyre emeltetett, úgy hogy az a psychophysikai kísérletezésnél általánosan használt hibázási-módot eredményeiben kétségtelenül felülhaladja.

Flesch: Über den pathologischen Befund am Hirn von Verbrechern und Selbstmörder. (Kóros leletek a gonosztevők és öngyilkosok agyán.) Correspondenzblatt für schweizer Aerzte. 1884. Nr. 1.

Flesch gonosztevők és öngyilkosok agyán eszközölt vizsgálatok nyomán azon meggyőződésre jut, hogy azokon oly jellemző sajátságok állapíthatók meg, melyek más emberek agyán sohasem jelentkeznek. Ezen elváltozások főleg az Sylvius-féle árok tátongásában, a sziget-kéreg (beszéd központ) leleplezett fekvésében, egy külön közlebeben fejlődésében az agyacsban, az agy-alapi véredények rendellenességeiben, az agykéreg tekervényeinek szokatlan alakulásában, stb. mutatkoznak. Azonkívül található az agyhártyák olynemű lobos folyamatai, minők elmebetegeknél szoktak észlelteni. — Mindezek fonalán Flesch azon, már több oldalról bizonyítékokkal támogatott s mindinkább érlelődéshez jutó meggyőződéshez csatlakozik, miszerint a bűntevők és öngyilkosok cselekedeteiket az agyban székelő kóros hatányok befolyása s uralma alatt viszik végbe s e tekintetben az elmebetegekkel egy rangba helyezhetők. — E szerint a bűnös hajlamok és öngyilkossági ösztön psychologikus magyarázata szintén a kézzelfogható szervi elváltozások okozta értelmi zavarok fejtegetése útján keresendő.

Dr. Lechner Károly.

A PHILOSOPHIAI FOLYÓIRATOKBOL.

I. Mind. XXXIII. January 1884.

Értekezések I. On some Omissions of Introspectiv Psychology, by Prof. William James. Író kiemeli, hogy a psychologusok a lelki tüneteknek egy részén teljesen átsurrannak a nélkül, hogy rájuk figyelnének. Megérintette a kérdést H. Spencer, midőn a »relation of the feelings«-ról szólott, de azt tüzetesen nem tárgyalta.

Ha vörös után kéket képezek, máskor pedig vörös után zöldet, e két átmenet az egyik szín képzeléséből a másik szín képzelésébe, teljesen különböző, mert ez utóbbi esetben a zöld színnek képze a contrair színnek képzetét foglalja magában.

De éppen ezen átmeneteket az egyik képzetből a másikba, az egyik képzettömegből a másikba nem vizsgálta senki. Ilyen szólásoknak psychologijára hívja fel író az olvasó figyelmét, mint: »az a-b de«, »habár ez így van, mégis«, »igen«, »nem«, »még nem« stb.